

Tertial 2 2021 - Uppföljning och prognos

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta att:

- fastställa tertialuppföljning 2 inklusive prognos för 2021

Sammanfattning

Överlag bedöms verksamhetsresultatet som gott. För tre av de fyra målen görs bedömningen att målen uppfylls. Verksamheten har fortsatt präglats av Covid-19-pandemin.

Avfallsplanen har beslutats av kommunfullmäktige och fortsatt arbete kring hur den förvaltas och implementeras kommer att ske. Under tertialen har fokus lagts på att förbättra fastighetsnära insamling av grovavfall.

Arbetet med dricksvattenförsörjningen i form av nödvattenplan pågår.

Förberedelser har gjorts för införandet av ett nytt kollektivavtal (BÖK 20) som ska träda i kraft 1 januari 2022.

Upphandling för att ta över såväl IT-driften som personal- och löneadministrationen i egen regi har startat.

Arbetet med införande av informationsklassningsmodell (LIS) fortlöper under hela 2021.

Resultatet ackumulerat augusti uppgår till totalt +18 miljoner kronor; för avfallskollektivet +15 miljoner kronor och för VA-kollektivet till +3 miljoner kronor. Årets prognos pekar mot ett resultat på +15 miljoner kronor (före skatt) för avfallskollektivet och -7 miljoner kronor för VA-kollektivet. Detta är cirka 9 respektive 2 miljoner kronor bättre än budgeterat.

Mats Rostö
Verkställande direktör

Maja Ruvic
Tf Ekonomichef
Verksamhetsstöd

Ärendet

Nacka vatten och avfall AB redovisar verksamhetsuppföljning för perioden januari - augusti 2021 samt prognos 2 för helåret 2021 enligt bilaga.

Verksamhetsuppföljning

Nacka vatten och avfalls verksamhet är klassad som samhällsviktig. Verksamheten har fortsatt präglats av Covid-19-pandemin.

Överlag bedöms verksamhetsresultatet som gott. För tre av de fyra målen görs bedömningen att målen uppfylls.

Avfallsplanen har efter ett intensivt arbete beslutats av kommunfullmäktige och fortsatt arbete kring hur den förvaltas och implementeras kommer att ske. Under tertialen har fokus lagts på att förbättra fastighetsnära insamling av grovavfall. Ett upphandlingsarbete kring det kommande kommunala insamlingsansvaret för returpapper fortsätter.

Arbetet med dricksvattenförsörjningen i form av nödvattenplan pågår tillsammans med Nacka kommun. En nödvattenbrunn är anlagd och provpumpad, det kvarstår att ta fram en rapport över brunnens beräknade kvantitet och kvalitet.

Förberedelser har gjorts för införandet av ett nytt kollektivavtal (BÖK 20) som ska träda i kraft 1 januari 2022.

Upphandling för att ta över såväl IT-driften som personal- och löneadministrationen i egen regi har startat, införande ska vara klart till årsskiftet. Dialog förs med Nacka kommun gällande införandet av ny telefoni- och kontaktcenterlösning.

Arbetet med införande av informationsklassningsmodell (LIS) fortlöper under hela 2021 och då med fokus på informationsklassificering. En stor del av arbetet med LIS kommer att hanteras under 2022.

Ekonomi

Resultatet ackumulerat augusti uppgår till totalt +18 miljoner kronor; för avfallskollektivet +15 miljoner kronor och för VA-kollektivet till +3 miljoner kronor. Detta är totalt närmare 20 miljoner kronor över ackumulerad budget. Årets prognos pekar mot ett resultat på +15 miljoner kronor (före skatt) för avfallskollektivet och -7 miljoner kronor för VA-kollektivet. Detta är cirka 9 respektive 2 miljoner kronor bättre än budgeterat.

De senaste årens taxeökningar för avfallskollektivet innebär en intäktsökning jämfört med tidigare år. Ackumulerat augusti överskrider intäktsbudgeten med drygt 7 miljoner kronor. På kostnadssidan underskrider budget främst som en följd av lägre kostnader för avfallsinsamling och lägre behandlingkostnader. Årets prognos pekar mot ett resultat på cirka 15 miljoner kronor (före skatt) vilket är 8,5 miljoner kronor över budget. Detta ger möjligheter att utföra en rad åtgärder som tidigare avvaktats med.

Resultatet för VA-kollektivet uppgår till drygt 3 miljoner ackumulerat augusti vilket är 9 miljoner bättre än budget. Intäktsbudgeten underskrider med drygt 2 miljoner kronor liksom kostnadsbudgeten, som underskrider med närmare 12 miljoner kronor, främst beroende på lägre kostnader för avloppsrening och inköpt vatten. Årets prognos pekar mot ett resultat på cirka -7 miljoner kronor, vilket är 2 miljoner kronor över budget.

Ärendets beredning

Maja Ruvic, Tf Ekonomichef

Verksamhetsuppföljning
Tertial 2 2021
Nacka vatten och avfall AB

NACKA
VATTEN
AVFALL

Innehåll

1	Sammanfattning	3
2	Verksamhetsuppföljning	4
2.1	Övergripande	4
2.2	Avfallskollektivet	5
2.3	VA-kollektivet	6
3	Måluppföljning	7
3.1	Nacka vatten och avfall är en attraktiv arbetsgivare	8
3.2	Medborgare och kunder har förtroende för våra VA- och avfallstjänster	9
3.3	Nacka vatten och avfall har en långsiktigt hållbar VA- och avfallsförsörjning. ..	10
3.4	Verksamheten har en ekonomi i balans	11
4	Ekonomiskt resultat.....	12
4.1	Övergripande ekonomiskt resultat	12
4.2	Avfallskollektivet	13
4.3	VA-kollektivet	15
5	Personal.....	16
6	Investeringar	17
6.1	Investeringar stadsbyggnad	18
6.2	Investeringar VA	20
6.3	Investeringar avfall	20
6.4	Övriga investeringar	20
	Bilagor.....	21
	Bilaga 1 – Avfall	22
	Avfall web	22
	Medborgarundersökningen: inflytande, Betygsindex/Medelbetyg Nacka kommun	23
	Bilaga 2 - VA.....	24
	Hållbarhetsindex (HBI)	24
	Utvalda nyckeltal från VASS, jämförelsekommuner	25

1 Sammanfattning

Nacka vatten och avfalls verksamhet är klassad som samhällsviktig. Information och rekommendationer från myndigheterna gällande Covid-19 har kommunicerats ut löpande under hela pandemin och arbetsmiljön i kontorslokalerna har anpassats i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Bolaget har även arbetat med att ta fram en återgångsplan för det "nya normala".

Resultatet ackumulerat augusti uppgår till totalt +18 miljoner kronor; för avfallskollektivet +15 miljoner kronor och för VA-kollektivet till +3 miljoner kronor. Detta är totalt närmare 20 miljoner kronor över ackumulerad budget. Årets prognos pekar mot ett resultat på +15 miljoner kronor (före skatt) för avfallskollektivet och -7 miljoner kronor för VA-kollektivet. Detta är cirka 9 respektive 2 miljoner kronor bättre än budgeterat.

Tre av fyra styrelsemål anses uppfyllda. Det senaste året har på många sätt varit ett unikt år där Covid-19 inneburit en omställning för alla med en ökad allmän oro, social distansering samt hemarbete, detta är faktorer som kan ha påverkat motivationen hos medarbetarna. Nyckeltalsinstitutets analys av årets resultat för verksamheter överlag visar större ökning av sjukfrånvaron i de verksamheter som har krav på fysisk närvaro under pandemin, än i verksamheter där hög grad av distansarbete förefaller. I arbetet med planen för återgång efter pandemin tas hänsyn till slutsatserna från denna analys och bolagets resultat av genomförd enkätundersökning.

Avfallsplanen har efter ett intensivt arbete beslutats av kommunfullmäktige och fortsatt arbete kring hur den förvaltas och implementeras kommer att ske. Under tertielen har fokus lagts på att förbättra fastighetsnära insamling av grovavfall. Ett upphandlingsarbete kring det kommande kommunala insamlingsansvaret för returpapper fortsätter.

En ny VA-chef har rekryterats, tjänsten tillträdde i augusti. Arbetet med dricksvattenförsörjningen i form av nödvattenplan pågår tillsammans med Nacka kommun. En nödvattenbrunn är anlagd och propumpad, det kvarstår att ta fram en rapport över brunnens beräknade kvantitet och kvalitet.

Under andra tertielen har arbetet med införandet av inköpsprocessen i samarbete med Nacka kommun fortsatt. En gemensam upphandlingsplan är framtagen.

Förberedelser har gjorts för införandet av ett nytt kollektivavtal (BÖK 20) som ska träda i kraft 1 januari 2022.

Upphandling för att ta över såväl IT-driften som personal- och löneadministrationen i egen regi har startat, införande ska vara klart till årsskiftet. Dialog förs med Nacka kommun gällande införandet av ny telefoni- och kontaktcenterlösning. Ett nytt avtal gällande ärendehanteringssystem har undertecknats och implementering påbörjas i höst.

Arbetet med införande av informationsklassningsmodell (LIS) fortlöper under hela 2021 och då med fokus på informationsklassificering. En stor del av arbetet med LIS kommer att hanteras under 2022.

Under perioden har även arbetet med att uppdatera policys kring mutor och korruption startat, bolagets befintliga policy uppdateras utifrån kommunens aktuella dokument.

Arbetet med att få integrationen mellan projektverktyget och ekonomisystemet på plats fortsätter.

2 Verksamhetsuppföljning

2.1 Övergripande

Nacka vatten och avfalls verksamhet är klassad som samhällsviktig. Information och rekommendationer från myndigheterna gällande Covid-19 har fortsatt kommunicerats ut löpande och arbetsmiljön i kontorslokalerna har anpassats i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Bolaget har även arbetat med att ta fram en återgångsplan för det "nya normala". En pulsmätning som alla anställda har fått besvara har genomförts och en plan för hur det fortsatta arbetet ska bedrivas redovisades på månadsmötet i augusti.

Under andra tertialet har arbetet med införandet av inköpsprocessen i samarbete med Nacka kommun fortsatt. Detta har inneburit många aktiviteter, som utbildning för avtalsansvarig och framtagande av rutiner. En gemensam upphandlingsplan, där man kan följa och prioritera bland pågående och kommande upphandlingar, finns framtagen.

Förberedelser har gjorts för införandet av nytt kollektivavtal (BÖK 20), uppdragsplan finns framtagen.

Upphandling för att ta över såväl IT-driften som personal- och löneadministrationen i egen regi har startat, införande ska vara klart till årsskiftet. Utöver dessa upphandlingar deltar Nacka vatten och avfall i flertalet andra upphandlingar som berör tjänster som köps via kommunen, till exempel ny e-handelsplattform, diarieföringsystem, bankupphandling samt leverantörsfakturahantering. Vidare har dialog förts med Nacka kommun gällande införandet av ny telefoni- och kontaktcenterlösning.

Arbetet med införande av informationsklassningsmodell (LIS) fortlöper under hela 2021 och då med fokusering av informationsklassificering. LIS är starkt beroende av att bolaget har kontroll, rådighet och mandat över den egna IT-infrastrukturen, därför är upphandling av ny systemdriftleverantör en förutsättning för att kunna implementera ett komplett LIS. En stor del av arbetet med LIS kommer att hanteras under 2022.

Ett nytt avtal gällande ärendehanteringssystem har undertecknats och implementering påbörjas i höst enligt plan.

Under perioden har även arbetet med att uppdatera policys kring mutor och korruption startat, bolagets befintliga policy uppdateras utifrån kommunens aktuella dokument. I arbetet ingår att ta fram digitala kortutbildningar/nano-learning i ämnet för alla anställda.

Arbetet med att få integrationen mellan projektverktyget och ekonomisystemet på plats fortsätter.

2.2 Avfallskollektivet

Avfallsplanen har efter ett intensivt arbete beslutats av kommunfullmäktige och fortsatt arbete kring hur den förvaltas och implementeras kommer att ske.

Under tertialen har fokus lagts på att förbättra fastighetsnära insamling av grovavfall. Utskick till fastighetsägare har gjorts och en möjlighet för chaufförer att registrera avvikelser med bifogade fotografier har gjorts.

Ett upphandlingsarbete kring det kommande kommunala insamlingsansvaret för returpapper fortsätter. Förfrågningsunderlag har publicerats och anbudssvar väntas i början av september. En osäkerhet finns kring kostnadsfördelningen mellan FTI (Förpacknings- och tidningsinsamlingen) och avfallskollektivet kring städning av återvinningsstationer och kundtjänst. Diskussioner angående detta pågår mellan parterna.

Vidare fortsätter diskussioner kring den framtida placeringen av kretsloppscentralen i Boo. Ärendet ska beslutas politiskt under september. Parallellt pågår avfallskollektivets arbete kring hur den nya kretsloppscentralen kan kompletteras med andra lösningar. Projekt har startats för att skapa samverkan med bygg- och återvinningsföretag och markägare har kontaktats för att undersöka om det finns möjlighet att göra mindre ytor tillgängliga för trädgårdsavfall.

Ett förfrågningsunderlag om insamling av slam och fett har publicerats och anbud väntas inkomma under september, start för det nya avtalet är 1 april 2022.

En underhållsplan för bolagets kretsloppscentraler har tagits fram och under sommaren har bland annat trafikmålning skett.

Lanseringen av sorteringsguiden innebär ett stort steg framåt för digitaliseringen då Nackabor kan söka information digitalt om hur olika produkter och föremål bör sorteras. Det innebär en minskad belastning för bolagets kundserviceenhet samt personalen på kretsloppscentralerna samtidigt som kundupplevelsen förbättras.

Minimeringsmästarna, som är ett projekt för att förebygga avfall, har påbörjats under perioden. Ett tiotal familjer håller på att rekryteras för att involveras i ett utbildningsprogram för att se vem som kan minska sitt avfall mest. Projektet har lanserats av Avfall Sverige och flera kommuner i landet deltar.

2.3 VA-kollektivet

Arbetet med dricksvattenförsörjningen i form av nödvattenplan pågår tillsammans med Nacka kommun. Nödvattenbrunnen är anlagd och provpumpad. Kvarstår är en rapport över brunnens beräknade kvantitet och kvalitet.

Utredning kring en tredje leveranspunkt för dricksvatten för ökad redundans i vattenförsörjningen har påbörjats.

Ytterligare två tillskottsvattenutredningar med hjälp av rökning har genomförts i Saltsjö-Duvnäs och därmed är hela området undersökt med avseende på fastigheters eventuella felkopplingar av dräneringsvatten till spillvattennätet. Återkoppling pågår till de fastighetsägare som behöver göra åtgärder. Samtidigt har det allmänna ledningsnätet filmats för kartläggning av behovet av åtgärder för att minska inläckage.

I slutet av maj kom det stora regnmängder i Stockholmsområdet. Driftpersonalen arbetade intensivt under dygnet för att hålla VA-anläggningarna i drift, bland annat genom att rensa galler och pumpa undan vatten. Bräddning skedde i 25 pumpstationer med en uppskattad volym på ca 75 000 m³, varav ca 90 % utgjordes av regnvatten. Flertalet anmälningar inkom från drabbade kunder, både vad gäller översvämningar och larmande LTA-pumpstationer. Mycket efterarbete har lagts ner på att dokumentera händelserna.

Nacka vatten och avfall arbetar med att minska spridning av mikroplast och andra föroreningar till hav, sjöar och vattendrag. En systemhandling är framtagen för möjliga dagvattenrenande åtgärder i Älta våtmark. Naturvårdsverket har i juni i år beviljat ytterligare medel till bolaget för att finansiera åtgärderna.

Nacka vatten och avfall har deltagit i ett Svenskt Vatten utvecklingsprojekt gällande Asset Management, även kallat tillgångsförvaltning. Projektets mål var att identifiera bästa möjliga tillämpning av tillgångsförvaltning för svenska VA-organisationer. En förstudie har påbörjats för att implementera detta arbetssätt i bolagets verksamhet.

E-tjänsten för anslutning till kommunalt VA samt anmälan om Attefallshus/komplementbyggnad integrerar numera med bygglovsenhetens e-tjänst på Nacka kommun vilket innebär att automatiska utskick sker vid start- och slutbesked. Detta förenklar uppföljningen avsevärt och möjliggör en smidigare fakturering.

De tidigare planerade digitala vattenmätarbyten i villor är till följd av Covid-19-pandemin fortsatt pausade, förhoppningen är att kunna påbörja byten under hösten. Det föreligger även en viss tidsförskjutning för vattenmätarbyten i flerfamiljshus, sporthallar, industrier etcetera, där mötesbokningar inte har kunnat verkställas.

Riktlinjer riktade till företag om utsläpp av förorenat vatten från bland annat golvscurvatten och garage har tagits fram.

Anslutning av område G (Sydöstra Kummelnäs), som berör ett 40-tal fastigheter, har påbörjats under augusti.

En ny VA-chef har rekryterats, tjänsten tillträdde i augusti. Ett antal rekryteringar pågår inom avdelningen, framförallt för att fylla vakanser.

3 Måluppföljning

Nacka vatten och avfalls värdegrund har en viktig roll för hur varumärket uppfattas och är en grundläggande del i företagskulturen. Värdegrunden består av orden professionella, nytänkande och hållbara. Under 2021 fortsätter arbetet med att definiera värdegrunden som ingår som en del i att utröna bolagets DNA, till exempel hur vi är kollegor emellan, hur vi interagerar med medborgarna och vilken kultur vi har.

Följande styrelsemål gäller för 2021:

1. Nacka vatten och avfall är en attraktiv arbetsgivare
2. Medborgare och kunder har förtroende för våra VA- och avfallstjänster
3. Nacka vatten och avfall har en långsiktigt hållbar VA- och avfallsförsörjning
4. Verksamheten har en ekonomi i balans

Styrelsemålen är formulerade som ett tillstånd med en kort beskrivande text. Målen följs upp genom indikatorer med tillhörande kommentarer. Nedan redovisas måluppfyllelsen för 2021 års beslutade styrelsemål samt utfallet för respektive tillhörande indikator(er), totalt 14 stycken.

Angivet nuläge i tabellerna avser senaste mätning, under respektive tabell framgår om mätningen är gjord 2020.

3.1 Nacka vatten och avfall är en attraktiv arbetsgivare

Med det menas: Stolta medarbetare är delaktiga och bidrar till bolagets framgångar. Kompetensutveckling och tydliga befogenheter ger medarbetarna trygghet i sina roller. Ett starkt varumärke är grunden för framtida behov av kompetens och god kännedom om Nacka vatten och avfall.

Bästa utveckling för alla					
NVOA styrelsemål	Resultatindikatorer	Utfall	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Nacka vatten och avfall är en attraktiv arbetsgivare	Attraktiv arbetsgivarindex (AVI)	125 p	148 p	150 p	155 p
	Motiverad medarbetarindex (MMI)	59*	>70	>70	>70

*Avser mätning 2020

Utfallet för indikatorn *Attraktiv arbetsgivarindex* är 125. Medianvärdet för branschen ligger på 122. De nyckeltal som har försämrat resultatet jämfört med föregående mätning är *Tid för kompetensutveckling*, *Ökad övertid* samt *Ökad sjukfrånvaro*. Nyckeltalsinstitutets analys av årets resultat för verksamheter överlag visar större ökning av sjukfrånvaron i de verksamheter som har krav på fysisk närvaro under pandemin, än i verksamheter där hög grad av distansarbete förefaller. Analysen visar även att *Tid för kompetensutveckling* minskat generellt. I arbetet med planen för återgång efter pandemin med fokus på "det nya normala" tas hänsyn till slutsatserna från analysen och bolagets resultat.

Resultatet för *Motiverad medarbetarindex* är 59 vilket är en nedgång från föregående årsutfall på 70. Enkäten besvarades av 94 medarbetare vilket innebar en svarsfrekvens på 92 %. Det är främst frågorna om att känna sig uppskattad, förtroende för ledning och chefer och information om Covid-19 som visar på ett tydligt lägre betyg. Det senaste året har på många sätt varit ett unikt år där Covid-19 inneburit en omställning för alla med en ökad allmän oro, social distansering samt hemarbete, detta är faktorer som kan påverka motivationen hos medarbetarna.

3.2 Medborgare och kunder har förtroende för våra VA- och avfallstjänster

Med det menas: Säkra leveranser av god kvalitet ger medborgare och kunder en trygg VA- och avfallsförsörjning.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka					
NVOA styrelsemål	Resultatindikatorer	Utfall	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Medborgare och kunder har förtroende för våra VA- och avfallstjänster	Andelen vattenprov "tjänligt med anmärkning"	8,3 %	<5 %	<5 %	<5 %
	Energianvändning i VA-nätet i MWh i förhållande till fg år	-3,2 %*	-1,5 %	-1,5 %	-1,0 %
	Andel sjöar med god status vad gäller övergödning ¹	67 %*	75 %	75 %	75 %
	Andel hushållsavfall insamlat för materialåtervinning ²	24 %*	30 %	33 %	36 %
	Tillgänglighetsindex ³	59*	70	72	72

*Avser mätning 2020

¹ Med god status menas totalhalten av fosfor. Klassningen av sjöarnas näringstillstånd bygger på mätningar tre år i rad. Nacka vatten och avfall följer målnivåerna i Nacka kommun

² Viktprocent i förhållande till totalt insamlat material (exkl. biologisk behandling och konstruktionsmaterial)

³ Sammanvägt index för avfall och VA ("Hur lätt är det att komma i kontakt med rätt person hos oss när du är i behov av att diskutera avfalls- respektive VA-hantering?").

Fem av totalt 60 tagna prov har haft bedömningen "tjänligt med anmärkning" under perioden januari-augusti 2021. Det innebär att årsmålet på <5 % sannolikt inte kommer att uppnås. Anmärkningarna avsåg olika kemiska parametrar, främst förhöjda halter av järn. Det har inte gått att koppla avvikelserna till någon känd händelse. De har inte heller orsakat några särskilda åtgärder.

Stockholm Vatten och Avfall levererar ett fullgott vatten, men under transporten i ledningsnätet kan det ibland uppstå vissa kvalitetstörningar i form av till exempel järn eller turbiditet (grumlighet) på grund av att det skett arbete på ledningsnätet. Resultatet av genomförda dricksvattenprov publiceras årligen på hemsidan och kommunikation sker löpande till berörda kunder, bland annat genom SMS-avisering.

Uppföljning av energianvändningen och statusen i sjöar följs upp på årsbasis.

Andelen hushållsavfall insamlat för materialåtervinning steg 2020 med en enhet till 24 % jämfört med föregående år. Detta var dock tre procentenheter under målet och det kan redan nu konstateras att målvärdet för 2021 på 30 % inte kommer att nås. 2020 var ett på många sätt ett unikt år, bland annat då betydligt större mängder grovavfall än ett normalår hanterades. De åtgärder som vidtas för att höja måltalet är dels att genomföra utbyte av skyltar (tydligare sorteringsinstruktioner) och dels att samverka med den anlitade leverantör som hanterar avfallet.

Tillgänglighetsindex mäts endast på årsbasis. Utfallet för 2020 visar på bättre utveckling jämfört med föregående mätning, indexet har ökat från 57,7 till 59. Genom att första linjen övertogs från Nacka kommun har svarstiderna minskat. Under tertialet uppmättes följande resultat för bolagets kundtjänst, detta bör påverka indikatorn i positiv riktning:

- Telefonkö i snitt 40 sekunder (mål max 60 sekunder)
- Förlorade samtal 3,5 % (mål max 5 %)
- Ärendehantering inom målet för 48 timmar

3.3 Nacka vatten och avfall har en långsiktigt hållbar VA- och avfallsförsörjning

Med det menas: Nacka vatten och avfall tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. En långsiktigt hållbar försörjning styrs av vad som är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och ekologiskt motiverat.

Stark och balanserad tillväxt					
NVOA styrelsemål	Resultatindikatorer	Utfall	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Nacka vatten och avfall har en långsiktigt hållbar VA- och avfallsförsörjning	Förebyggande underhåll av ledningsnätet, förnysetakt	0,4 %	1,1 %	0,7 %	0,7 %
	Index biologisk behandling	29*	32	36	40
	Dricksvattenförbrukning per abonnent (liter/dygn)	133*	150	148	146
	Mängd insamlat mat- och restavfall (kg/person och år)	186*	180	170	160

*Avser mätning 2020

Förnysetakten av ledningsnätet uppgår till och med augusti till 0,4 %. Prognosen pekar mot en förnysetakt på cirka 0,5 % på årsbasis. Anledningen till att det uppsatta målet för 2021 inte kommer att nås beror på att ett par större externa entreprenader har dragit ut på tiden och blir klara först under 2022 samt att schaktfria förnyelseprojekt inte genomförts i den omfattning som planerades. Under 2022 planeras åtgärder motsvarande en förnysetakt på cirka 1 %, vilket innebär att den genomsnittliga förnysetakten för båda åren skulle uppgå till cirka 0,75 %, detta är i linje med ambitionen.

Index för biologisk behandling var 29 i mätningen 2020 vilket var en enhet över målet. En kraftig ökning mellan 2019 och 2020 har skett, trots höjd avgift och minskad subvention. Allmänhetens medvetande har höjts genom kampanjer och även bytet av samlingsentreprenör har haft god effekt. Den positiva trenden har tyvärr stagnerat och prognosen är att målet på 32 för 2021 är alltför utmanande satt och inte kommer att nås.

Nacka vatten och avfall arbetar löpande med att informera kunderna om vikten av att använda vattnet på ett miljövänligt och hållbart sätt. Bolaget ger tips och råd om hur hushållen kan minska mängden förbrukat vatten och vilka åtgärder som vidtas för att hålla vattnet rent. Under juni uppmanades kunderna att använda vattnet sparsamt på grund av hög vattenförbrukning i samband med det varma vädret. Uppföljningen av den specifika hushållsförbrukningen sker på årsbasis. Mycket talar för att målet kommer att uppfyllas.

Mätningen av hur mycket mat- och restavfall som samlats in 2020 visar en minskning från 195 till 186 kg/person och år. 2021 nås sannolikt dock inte målet på 180 utan utfallet bedöms hamna runt 182 kg/person och år.

3.4 Verksamheten har en ekonomi i balans ●

Med det menas: Bolaget tar ut avgifter som motsvarar VA- och avfallsverksamhetens nödvändiga kostnader. Varje generation bär sina egna kostnader för nyttjande av VA- och avfallstjänsterna.

Maximalt värde för skattepengarna					
NVOA styrelsemål	Resultatindikatorer	Utfall	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Verksamheten har en ekonomi i balans	Budgetavvikelse kostnader totalt	-6 %	+ -5 %	+ -5 %	+ -5 %
	Personalkostnader i förhållande till totala kostnader	24 %	<26 %	<26 %	<26 %
	Administrativa kostnader i förhållande till föregående år ¹	-2,6 %	-1 %	-1 %	-1 %

¹Mäts utifrån utfallet de senaste 12 månaderna jämfört med basår 2019

Måluppfyllelsen bedöms som god, kostnaderna för båda kollektiven är lägre än budgeterat.

Nacka vatten och avfall strävar efter att ha en taxa som motsvarar VA- och avfallsverksamhetens nödvändiga kostnader över tid. Genom att avfallskollektivet gjorde ett bättre rörelseresultat än budgeterat redan 2020, kommer det villkorade aktieägartillskottet att kunna återbetalas inom utsatt tid. VA-kollektivet arbetar aktivt för att skulden till kollektivet ska minska. Personalkostnaderna ligger under det uppsatta målet på max 26 % av totala kostnader.

Administrativa kostnader avser bolagsgemensamma avdelningar. Dessa kostnader följs upp för att säkerställa effektiv verksamhet. De administrativa kostnaderna har minskat över tid, den största bidragande orsaken till lägre administrativa kostnader var att första linjen togs över från Nacka kommun under 2020 och numera utförs i egen regi. Kostnaderna blev lägre samtidigt som effektiviteten ökade. Inköpsprocessen har effektiviserats genom att dessa tjänster köps från Nacka kommun istället för att ha egna anställda inköpspecialister.

4 Ekonomiskt resultat

4.1 Övergripande ekonomiskt resultat

NVOA totalt (MSEK)	UTFALL	BUDGET	AVVIKELSE	PROGNOS 2	BUDGET	AVVIKELSE
	ACK	ACK	ACK	HELÅR	HELÅR	PROGNOS-
	2021	2021	UTFALL	2021	2021	BUDGET
Huvudintäkter	220,5	213,8	6,7	328,7	320,7	8,0
Anläggningsavgifter	3,2	3,6	-0,4	5,3	5,3	0,0
Aktiverat arbete	12,9	14,1	-1,2	19,7	21,2	-1,5
Övriga rörelseintäkter	3,4	3,7	-0,3	5,2	5,5	-0,3
Rörelsens intäkter	239,9	235,2	4,8	359,0	352,7	6,2
Driftkostnader	-141,3	-149,5	8,2	-224,4	-224,3	-0,1
Personalkostnader	-52,2	-56,4	4,2	-82,0	-84,6	2,6
Avskrivningar	-18,5	-19,9	1,4	-29,2	-29,8	0,6
Övriga rörelsekostnader	-0,1	-0,2	0,0	-0,2	-0,2	0,0
Rörelsens kostnader	-212,2	-225,9	13,7	-335,8	-338,9	3,1
RÖRELSERESULTAT	27,7	9,3	18,5	23,2	13,9	9,4
Räntor och andra finansiella poster	-9,8	-10,9	1,1	-15,1	-16,3	1,2
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	18,0	-1,6	19,6	8,1	-2,4	10,6
RESULTAT FÖRE SKATT	18,0	-1,6	19,6	8,1	-2,4	10,6

Tabellen visar utfall exklusive vidarefakturerade kostnader på 2,1 miljoner kronor

Resultatet ackumulerat augusti uppgår till totalt +18 miljoner kronor; för avfallskollektivet +15 miljoner kronor och för VA-kollektivet till +3 miljoner kronor. Detta är totalt närmare 20 miljoner kronor över ackumulerad budget. Årets prognos pekar mot ett resultat på +15 miljoner kronor (före skatt) för avfallskollektivet och -7 miljoner kronor för VA-kollektivet. Detta är cirka 9 respektive 2 miljoner kronor bättre än budgeterat.

De senaste årens taxeökningar för avfallskollektivet innebär en intäktsökning jämfört med tidigare år. Ackumulerat augusti överskrids intäktsbudgeten med drygt 7 miljoner kronor. På kostnadssidan underskrids budget främst som en följd av lägre kostnader för avfallsinsamling och lägre behandlingskostnader. Årets prognos pekar mot ett resultat på cirka 15 miljoner kronor (före skatt) vilket är 8,5 miljoner kronor över budget. Detta ger möjligheter att utföra en rad åtgärder som tidigare avvaktats med.

Resultatet för VA-kollektivet uppgår till drygt 3 miljoner ackumulerat augusti vilket är 9 miljoner bättre än budget. Intäktsbudgeten underskrids med drygt 2 miljoner kronor liksom kostnadsbudgeten, som underskrids med närmare 12 miljoner kronor, främst beroende på lägre kostnader för avloppsrening och inköpt vatten. Årets prognos pekar mot ett resultat på cirka -7 miljoner kronor, vilket är 2 miljoner kronor över budget.

4.2 Avfallskollektivet

AVFALLSKOLLEKTIVET (MSEK)	UTFALL ACK 2021	BUDGET ACK 2021	AVVIKELSE ACK UTFALL	PROGNOS 2 HELÅR 2021	BUDGET HELÅR 2021	AVVIKELSE PROGNOS- BUDGET
Huvudintäkter	78,2	70,9	7,4	113,7	106,3	7,4
Aktiverat arbete	0,0	0,1	-0,1	0,1	0,2	-0,1
Övriga rörelseintäkter	0,7	0,9	-0,2	1,0	1,3	-0,3
Rörelsens intäkter	78,9	71,9	7,1	114,8	107,8	7,0
Driftkostnader	-54,6	-56,3	1,7	-83,4	-84,5	1,1
Personalkostnader	-5,4	-6,1	0,7	-8,5	-9,1	0,6
Avskrivningar	-3,5	-4,2	0,6	-6,6	-6,2	-0,4
Övriga rörelsekostnader	-0,1	-0,2	0,0	-0,2	-0,2	0,0
Rörelsens kostnader	-63,7	-66,7	3,0	-98,7	-100,0	1,3
RÖRELSERESULTAT	15,3	5,2	10,1	16,1	7,8	8,3
Räntor och andra finansiella poster	-0,7	-0,9	0,2	-1,1	-1,3	0,2
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	14,6	4,3	10,2	15,0	6,5	8,5
RESULTAT FÖRE SKATT	14,6	4,3	10,2	15,0	6,5	8,5

Avfallsintäkterna fortsätter att öka, främst som en följd av de höjningar av taxan som gjorts de senaste åren. Även utbyte och märkning av avfallskärl bidrar till den positiva intäktsutvecklingen. Den miljöstyrningsavgift som infördes vid årsskiftet 2020 har inneburit högre intäkter än förväntat eftersom anslutningsgraden till matavfallssortering (som är subventionerad) inte ökar enligt intentionerna. Totalt är huvudintäkterna ca 15 % högre än under perioden januari-augusti föregående år. Ersättningen för järnskrot har tredubblats vilket innebär en intäktsökning med cirka 0,7 miljoner kronor ackumulerat augusti.

På kostnadssidan underskreds budget främst som en följd av lägre kostnader för avfallsinsamling och lägre behandlingskostnader än budgeterat. Den kraftiga ökningen av inlämnat grovavfall under sommaren förra året, en effekt av Covid-19, har i år uteblivit.

Avfallskollektivet erhöll under 2018 ett villkorat aktieägartillskott på 10 miljoner kronor som kommer att återbetalas under hösten 2021. För att uppfylla kravet från kommunen på återbetalning inom tre år har en rad åtgärder genomförts, däribland att avfallskärlen tas som investeringar. Då bolaget har ett mycket lågt eget kapital och avfallskollektivet inte har möjlighet att nyttja överuttag till kommande investeringar genom fondering, har taxeutvecklingen fluktuerat kraftigt de senaste åren.

Överskottet innebär att det skapats visst utrymme för satsningar att därigenom möjlighet att hantera de ökande krav som ställs framöver, bland annat:

- Att hushållens bygg och rivningsavfall övergår i kommunalt ansvar. Det är osäkert om befintliga kretsloppscentraler kan hantera materialet/volymer.
- Att verksamheter sannolikt kommer kunna verkställa frival, det vill säga nyttja valfri entreprenör.
- Att returpapper blir ett kommunalt ansvar.
- Att insamling av förpackningar sannolikt blir ett kommunalt ansvar.
- Skärpta mål avseende fossilfrihet och materialåtervinning.

Det förväntade upparbetade överskottet underlättar etableringen av ny kretsloppscentral i Boo samt möjliggör eventuella kompletteringslösningar, till exempel i form av mobila kretsloppscentraler eller mindre anläggningar för hantering av trädgårdsavfall.

Prognos:

Avfallskollektivets helårsresultat bedöms uppgå till ca 15 miljoner kronor vilket är 8,5 miljoner kronor högre än budgeterat.

De främsta anledningarna är:

- Miljöstyrningsavgiften har inneburit högre intäkter än förväntat
- Högre intäkter på grund av uppmärkta kärl
- Ersättningen för järnskrot har tredubblats vilket innebär en intäktsökning med cirka 1 miljon kronor på helåret
- Intäkter från verksamheter som verkar ha kommit igång igen efter minskad aktivitet under pandemin
- Lägre insamlings- och behandlingskostnader
- Lägre kostnader på kretsloppscentralerna då Covid-19-effekten att renovera och städa, verkar klingat av

Då bolaget endast har bygglov fram till år 2026 för befintlig kretsloppscentral i Boo föreslås en snabbare avskrivning än budgeterat, detta innebär ökade kostnader på cirka 1 miljon kronor i år.

De senaste årens kostnadsbesparande åtgärder samt genomförda taxehöjningar bedöms resultera i en skuld till kollektivet trots att taxan inte föreslås höjas de närmaste åren.

4.3 VA-kollektivet

VA-KOLLEKTIVET (MSEK)	UTFALL ACK 2021	BUDGET ACK 2021	AVVIKELSE ACK UTFALL	PROGNOS 2 HELÅR 2021	BUDGET HELÅR 2021	AVVIKELSE PROGNOS- BUDGET
Huvudintäkter	142,2	142,9	-0,7	215,0	214,4	0,6
Anläggningsavgifter	3,2	3,6	-0,4	5,3	5,3	0,0
Aktiverat arbete	12,9	14,0	-1,1	19,6	21,0	-1,4
Övriga rörelseintäkter	2,7	2,8	-0,2	4,2	4,2	0,0
Rörelsens intäkter	161,0	163,3	-2,3	244,2	244,9	-0,8
Driftkostnader	-86,8	-93,2	6,4	-141,0	-139,8	-1,2
Personalkostnader	-46,8	-50,3	3,5	-73,5	-75,5	2,0
Avskrivningar	-15,0	-15,7	0,7	-22,6	-23,6	1,0
Övriga rörelsekostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rörelsens kostnader	-148,5	-159,2	10,7	-237,1	-238,8	1,8
RÖRELSERESULTAT	12,5	4,1	8,4	7,1	6,1	1,0
Räntor och andra finansiella poster	-9,1	-10,0	0,9	-14,0	-15,0	1,0
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	3,4	-5,9	9,3	-6,9	-8,9	2,0
RESULTAT FÖRE SKATT	3,4	-5,9	9,3	-6,9	-8,9	2,0

Tabellen visar utfall exklusive vidarefakturerade kostnader på 2,1 miljoner kronor

Resultatet för VA-kollektivet uppgår till drygt 3 miljoner kronor ackumulerat augusti, vilket är 9 miljoner kronor bättre än budgeterat.

Intäkterna är något lägre för aktiverat arbete på grund av ännu ej tillsatta vakanser och att det förekommer säsongsvariationer, inkomna vattenmätaravläsningar kan dock få viss intäktspåverkan framöver.

Driftkostnaderna är cirka 6 miljoner kronor lägre än budget främst på grund av lägre kostnader för avloppsrening och inköpt vatten. Personalkostnaderna är drygt 3 miljoner kronor lägre än budget främst på grund av ännu ej tillsatta vakanser. Räntekostnaderna underskrider budget då upplåningsbehovet är senarelagt med anledning av tidsförskjutningar i stadsbyggnads- och investeringsprojekten samt avsaknad av fakturering från Nacka kommun.

Skatteverket har beslutat att ej medge avdrag för räntekostnaderna till Nacka kommun för 2016, 2017 samt del av räntekostnaderna 2018. Skatteverkets beslut rörande räntor håller på att överklagas.

Skador på fastigheter på grund av inläckage resulterade i skadeståndsanspråk på drygt 2 miljoner kronor som bokades upp vid årsbokslutet. De juridiska processerna pågår fortfarande.

Prognos:

Den totala intäktsprognosen är i stort sett oförändrad jämfört med budget. Kostnader för inköpt vatten, avloppsrening, avskrivningar samt räntekostnader justeras nedåt i prognosen. Däremot ökar kostnadsprognosen för de uppstartade upphandlingarna för att ta över såväl IT-driften som personal- och löneadministrationen i egen regi, införandet beräknas vara klart till årsskiftet. Budgeten är lagd med rak periodisering men säsongsvariationer förekommer, bedömningen är att kostnaderna totalt understiger budget med cirka 3 miljoner kronor.

5 Personal

Sjukfrånvaro

År	2021				2020			
	Totalt	Varav långtids-sjukskrivna	Kvinnor	Män	Totalt	Varav långtids-sjukskrivna	Kvinnor	Män
Tertial 1	4,6%	30,1%	4,0%	5,1%	4,2%	24,3%	6,4%	2,7%
Tertial 2	4,2%	26,8%	4,5%	4,0%	3,2%	39,8%	2,9%	3,5%
Helår					4,4%	29,5%	4,4%	4,4%

Personalläget vid utgången av augusti var 102 anställda, varav åtta visstidsanställningar. Under tertial 1 och 2 har åtta personer slutat, varav två är pensionsavgångar. Under samma period har sju personer anställt.

Sedan tertial 2 2020 har kvinnors sjukfrånvaro varit lägre än männens, men under det senaste tertialet verkar trenden ha vänt.

Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)

Under tertialet har ledningsgruppen och chefsgruppen kartlagt och samlat in fördjupad information om det försämrade MMI-resultatet 2020. Resultatet av medarbetarundersökningen 2020 visade en kraftig nedgång från 70 till 59. Första steget av arbetet, att samla in medarbetarnas synpunkter och förklaringar till försämringen, genomfördes första tertialet. I det fortsatta arbetet var följande frågeområden prioriterade:

- En minskad känsla av att man utvecklas och inte känner sig lika uppskattad som medarbetare
- Ett minskat förtroende för de närmaste cheferna och för bolagets ledning

Workshops med ledningsgruppen och chefsgruppen har resulterat i följande fyra fokusområden att jobba vidare med:

- Strategiska ledningsgruppens uppdrag
- Verksamhetsrapportering inklusive uppföljning och kommunikation
- Kultur och attityder
- Innovation och idéer

Under andra tertialet har VD haft en genomgång med hela chefsgruppen om strategiska ledningsgruppens uppdrag och funktion i bolaget. Samma information kommer också att ges till alla medarbetare vid ett månadsmöte under hösten.

6 Investeringar

INVESTERINGAR (MSEK)	UTFALL ACK	BUDGET ACK	AVVIKELSE	PROGNOS 2	BUDGET	AVVIKELSE
	2021	2021	ACK UTFALL	HELÅR 2021	HELÅR 2021	PROGNOS - BUDGET
VA	67,6	110,7	-43,1	138,0	166,0	-28,0
Stadsbyggnad	0,8	154,7	-153,8	132,0	232,0	-100,0
Avfall	1,5	2,7	-1,2	2,0	4,0	-2,0
Övrigt	1,1	15,0	-13,9	12,5	22,5	-10,0
Summa	71,0	283,0	-212,0	284,5	424,5	-140,0

De totala investeringarna uppgår ackumulerat augusti till 71 miljoner kronor. Det låga utfallet för stadsbyggnadsprojekten beror delvis på Nacka kommuns kreditering av Kvarnholmen på drygt 40 miljoner kronor som gjordes i mars. Fortfarande kvarstår stora osäkerheter för ett antal projekt, däribland Tollare och Kvarnholmen där Nacka vatten och avfall ska hantera regleringar gentemot exploatören enligt av kommunen tidigare träffade avtal.

Investeringsbudgeten är lagd med rak periodisering men projektstart för enskilda större projekt har stor inverkan på utfallet, många projekt startas eller har en intensiv period under hösten.

Den främsta anledningen till det låga utfallet är dock att fakturering från Nacka kommuns sida inte har skett enligt träffad "Överenskommelse mellan Nacka vatten och avfall AB och Nacka kommun, avseende fakturering av investeringsprojekt med därtill hörande delprojekt", där det klart och tydligt framgår att fakturering ska ske månadsvis.

Nacka vatten och avfall har vid upprepande tillfällen påpekat avsaknaden av fakturor samt bristen på prognosunderlag från Nacka kommun. Eftersom detta komplicerar bolagets prognosarbete görs därför i nuläget ingen förändring av tidigare lämnad prognos för stadsbyggnadsprojekten. Årsprognosen för stadsbyggnadsprojekten kan med anledning av de osäkerhetsfaktorer (som framgår under avsnitt 7.1 Investeringar stadsbyggnad) dock komma att förändras, detta kan även innebära att medel kan komma att behövas skjutas till kommande år.

För övriga VA-investeringar sänks prognosen med närmare 30 miljoner kronor och då arbetet med den nya kretsloppscentralen i Boo ej kommit igång sänks prognosen för avfallsinvesteringar med 2 miljoner kronor.

6.1 Investeringar stadsbyggnad

Årets investeringsbudget uppgår till totalt 232 miljoner kronor. Prognosen för stadsbyggnadsprojekt innebär en sänkning jämfört med budget på ca 60 miljoner kronor förutom krediteringen av Kvarnholmen (på cirka 40 miljoner kronor). Neddragningen av årets budget beror till största del på kommunens förskjutna tidplaner och konsekvensen av det är att likviditetsplanering och beräkning av kapitalkostnader samt den årliga justeringen av VA-taxan sker på osäkra grunder. Åtgärder behöver vidtas både hos kommunen och Nacka vatten och avfall för komma tillrätta med detta. Nacka vatten och avfall är drivande i dialogen.

Även kommande års lånebehov kommer att justeras då många projekt skjuts framåt i tiden. Investeringar med utgifter på cirka 2 miljarder de närmaste tio åren planeras, dock föreligger stora osäkerheter i såväl kostnadsberäkningar som tidsplanering.

Inom stadsbyggnadsavdelningen pågår arbete både i form av uppdrag och projekt. Uppdragen består till största delen av kommunens detaljplaner, där Nacka vatten och avfall agerar VA-konsulter och fakturerar nedlagd tid. De flesta pågående projekt genomförs i samverkan med kommunen, både av resurs- och miljömässiga skäl.

Ett antal osäkerhetsfaktorer har identifierats beträffande samordningen, detta påverkar även i hög grad årets prognos, bland annat:

- Förskjutningar av tidplanerna för flertalet projekt. Detta verkar till viss del vara en följd av Nacka kommuns omorganisation där ansvaret för flertalet projekt flyttats från exploateringsenheterna till bygg- och anläggningsenheten. En fortsatt hög omsättning på projektledare generellt inom kommunen påverkar också tidplanerna och framdriften i projekten. Att avdelning Stadsbyggnad inom Nacka vatten och avfall har låg omsättning på personal är ibland avgörande för att lyckas överföra kunskap till nya projektresurser hos kommunen.
- Kommunens tolkning av markavtalet som orsakar osäkerheter angående kostnadsfördelning mellan parterna. Detta gäller tolkning av §9, vem som ska stå för flyttkostnaderna av ledningar vid kapacitetsökningar. Detta påverkar möjligheten att träffa projektspecifika genomförandeavtal. Se vidare nedan.
- Genomförandeavtal mellan Nacka kommun och Nacka vatten och avfall saknas för flertalet projekt. Det finns även otydligheter i vilka kostnadsposter som ska ingå i samordningsposterna och hur dessa ska fördelas enligt vad som är reglerat i mallen för genomförandeavtal.
- Att fakturering av kostnader inte sker enligt träffad överenskommelse innebär att det är svårt att ha kontroll på VA-kostnaderna. En god kommunikation mellan projektledare, chefer och projektcontrollers på Nacka kommun och Nacka vatten och avfall är en förutsättning för att samordning i projekten ska fungera tillfredsställande.

Intressanta pågående stadsbyggnadsprojekt:

- **Projektet inom Sydöstra Boo:** Omfattar områdena Solbrinken-Grundet, Mjölkudden-Gustavsviks gård, Dalvägen-Gustavsviksvägen och Galärvägen. Dessa projekt utgör en stor kostnadsvolym i projektportföljen (cirka 500 miljoner kronor) och har stort fokus, både hos bolaget och kommunen. Valet av VA-system påverkar genomförandet och tidplanerna för utbyggnaden och ska därför utredas via en ny LCC-analys som ska ligga till grund för beslut som behöver fattas under tidig höst. Analysen syftar till att påvisa det mest kostnadseffektiva sättet att bygga ur ett livscykelperspektiv. Det slutgiltiga beslutet fattas ur ett koncernmässigt perspektiv.
- **Kvarnholmen:** I den nya stadsdelen Kvarnholmen kommer det att finnas cirka 3 500 nya bostäder och cirka 30 000 kvadratmeter kommersiella lokaler. Exploatören KUAB bygger ut VA inom området, anläggningar och ledningsnät som Nacka vatten och avfall sedan ska överta. Kvarnholmen består av flera olika etapper, där vissa delar är inflyttade sen många år och vissa delar är under planläggning. Inget VA har ännu kunnat övertas då detta bland annat behöver samordnas med kommunen gällande allmän plats etcetera. Ägandefrågan för en byggd pumpstation för spillvatten är under utredning, detta arbete leds av exploateringsenheten för Nacka stad. Fakturering av anläggningsavgifter kommer göras i takt med övertagandet. Detta är dock beroende av att tilläggsavtalet med exploatören och kommunen undertecknas.
- **Värmdövägen:** Värmdövägen i Sickla och centrala Nacka, samt Vikdalsvägen vid Nacka Forum ska byggas om till en stadsgata som är trygg för gående och cyklister. Värmdövägen och Vikdalsvägen är två av centrala Nackas huvudgator och de utgör även ett huvudstråk för teknisk infrastruktur. För att göra det möjligt att bygga fler bostäder i området måste kapaciteten i de tekniska systemen höjas, detta gäller såväl fjärrvärme, el, fiber som VA samt miljöanpassade lösningar för dagvatten. Utbyggnaden är uppdelad i flera etapper och bolagets medverkan sker samordnat med kommunen. Tidplanen för Saltsjöbanans avstängning påverkar projektet i flera avseende vilket skapar en osäkerhet som varken kommunen eller bolaget kan påverka fullt ut.
- **Område G och område B:** Förnyelseområdena i Saltsjö-Boo ska förses med kommunalt VA för att säkra tillgången till rent dricksvatten och minska miljöbelastningen från enskilda avlopp. I Norra Boo bygger Nacka vatten och avfall sedan 2020 ut VA i samverkan med vägföreningen, då det är enskilt huvudmannaskap för vägar. Område G (Sydöstra Kummelnäs) beräknades initialt vara klart i juni 2022, men utbyggnaden har gått betydligt fortare och anslutningsprocessen är igång. Område B (Riset Sångfågelvägen) och Rörsundsviken 2 har upphandlats på option till område G vilket innebär att samma entreprenör anlitas. Detta är mycket positivt på många sätt, bland annat kan samma etableringsyta nyttjas och arbetet i område B/Rörsundsviken 2 kan komma igång tidigare.

6.2 Investeringar VA

Årets investeringsram för VA-investeringar exklusive stadsbyggnadsprojekt uppgår totalt till 166 miljoner kronor. Prognosen pekar på ett underskridande med 28 miljoner kronor. Anledningen är främst att några entreprenader har flyttats till nästa år samt beslut att inte genomföra vissa av de planerade schaktfria ledningsförnyelseprojekten i år.

Tre intressanta pågående projekt:

- **Björknäs 2.0:** Entreprenaden är i sitt slutskede med att knyta ihop Skurusundsledningarna med huvudvattenledningen i Björknäs. Denna förbindelse är oerhört viktig och bidrar till att sänka risknivån i nätet och säkra upp vattenförsörjningen för stora delar av Nacka samt försörjningen till Värmdö. Entreprenaden beräknas vara klar under oktober-november i år.
- **Källvägen:** Projektet syfte är att åtgärda de svackor på avloppsledningarna som förekommit drygt 30 år. Entreprenaden har pågått under cirka två år och arbetet beräknas vara klart under början av 2022. Tidplanen har blivit förskjuten på grund av svåra geotekniska problem på vissa sträckor, vilket också har bidragit till ökade entreprenadkostnader. Målsättningen är dock att efter utförd entreprenad ha ett VA-ledningsnät som under lång tid är drift- och underhållsfritt.
- **Avloppspumpstation Saltängen:** Projektet avser att ersätta en befintlig avloppspumpstation (med allmänt uttjänta pumpar och rör) med en ny prefabricerad station. Förutom en ny station kommer även en del ledningsomläggning att krävas. Målet med projektet är att ha en drift- och underhållssäker avloppspumpstation samt en god arbetsmiljö. Denna entreprenad påbörjades under våren 2021 och beräknas vara klar under början av 2022.

6.3 Investeringar avfall

För närvarande finns tre kretsloppscentraler inom Nacka kommun; Älta, Östervik och Boo. Planerna på att Värmdö och Nacka kommun skulle bygga en ny gemensam kretsloppspark i Kil (som skulle ersätta Boo) har slutgiltigt förkastats då kostnaderna blev för höga. Nacka vatten och avfalls nedlagda kostnader i projektet direktavskrevs under 2020.

Utredning och framtagande av underlag för beslut av ny permanent kretsloppscentral i Boo pågår. Även en ny detaljplan för området ska tas fram. Snabbare avskrivning än planerat av befintlig anläggning i Boo föreslås på grund av att bygglovets inte förlängts.

Utfallet ackumulerat augusti på 1,5 miljoner kronor avser avfallskärl, dessa skrivs av på fem år.

Prognosen sänks med 2 miljoner kronor då beslut ännu inte är taget angående placeringen av den nya kretsloppscentralen i Boo och detta projekt därmed ej kommit igång.

6.4 Övriga investeringar

Posten övriga investeringar består av fordon och inventarier.

Bilagor

Nedan redovisar Nacka vatten och avfall AB jämförelsetal, där sådana finns, med kommunerna Danderyd, Sollentuna, Solna, Tyresö och Täby. Ett urval av data från VASS (Svenskt Vattens Statistik System) och Avfall Sverige presenteras nedan. Jämförelsen visar hur Nacka vatten och avfall AB förhåller sig till likartade kommuner i länet.

Bilaga 1 – Avfall

Avfall web

Värderingsrapport Stockholms län 2020 (för Nacka anges även år 2019)

Värderingsdel	2019	2020					
	Nacka	Nacka	Danderyd	Sollentuna	Solna	Tyresö	Täby
AVFALLSMÄNGDER - FÖREBYGGA AVFALL							
Mängd insamlat hushållsavfall, exkl. slam och trädgårdsavfall. (kg/person)	378	387	357	396	274	459	458
Mängd insamlat mat- och restavfall (kg/person)	195	186	174	187	198	195	200
Mängd insamlat restavfall (kg/person)	171	157	140	149	166	169	166
ÅTERVINNING							
Andel hushållsavfall insamlat för materialåtervinning, exklusive biologisk behandling och konstruktionsmaterial (%)	23	24	25	-	19	-	26
Andel av uppkommet matavfall som behandlas biologiskt genom rötning eller kompostering så att växtnäring tas tillvara (%)	24	29	34	-	29	-	31
Andel av uppkommet matavfall som behandlas biologiskt genom rötning så att både växtnäring och energi tas tillvara. (%)	23	28	31	-	29	23	31
MILJÖEFFEKTER							
Andel förnybara drivmedel - Insamling mat- och restavfall (%)	86	96	95	86	39	58	50
Mängd förpackningar och returpapper, totalt, i restavfall (villa) (kg/hushåll o vecka)	2,8	2,8	-	1,8	-	-	0,6
Mängd förpackningar och returpapper, totalt, i restavfall (lägenhet) (kg/hushåll och vecka)	1,2	-	-	-	-	-	-
Mängd matavfall i restavfall (villa) (kg/hushåll och vecka)	-	1,9	1,1	0,9	1,5	-	2,0
Mängd matavfall i restavfall (lägenhet) (kg/hushåll och vecka)	-	1,2	0,8	0,6	1,4	-	1,8
Mängd hushållsavfall till deponering (kg/person)	2,8	3,0	3,4	3,6	1,1	0,6	4,9
KUNDNÖJDHET - KVALITET OCH SERVICE							
Nöjdhet avfallshantering en- och tvåfamiljshus (%)	89	88	73	80	-	83	80
Nöjdhet avfallshantering lägenhet (%)	75	83	67	-	-	83	70
Nöjdhet hämtning hushållsavfall vid bostad (%)	91	85	69	91	-	83	89
Nöjdhet besök ÅVC (%)	89	91	83	73	-	80	79
Nöjdhet information (%)	68	68	63	67	-	-	57
Översiktsdel							
KUND - Avfallsavgifter							
Vanligaste avgift en- och tvåfamiljshus (kr/år)	2 108	2 844	2 712	2 135	2 221	1 992	3 150
Vanligaste avgift lägenhet i flerbostadshus (kr/år)	1 416	2 025	1 794	1 566	1 467	1 403	920
EKONOMI - Kostnader							
Totala kostnader hushållsavfall exkl slam (kr/person)	784	854	900	760	545	1 043	706
Årskostnad service- och administration exkl slam (kr/person)	-	443	294	329	-	-	235
Årskostnad insamling mat- och restavfall (kr/person)	-	297	468	300	288	-	264
Årskostnad behandling inkl fjärrtransport av mat- och restavfall (kr/person)	-	104	121	128	143	-	143

Medborgarundersökningen: inflytande, Betygsindex/Medelbetyg Nacka kommun

Betygsindex/Medelbetyg	2020	2019	2018	2017
Renhållning och sophämtning index	66	69	69	69
...sophämtningen i din kommun?	7,0	7,5	7,6	7,6
...tillgängligheten till återvinningscentraler i din kommun?	7,1	7,3	7,3	6,9
...kommunens åtgärder mot klotter och annan skadegörelse?	6,8	7,1	7,0	6,9
...renhållningen av parker och allmänna platser i din kommun?	6,9	7,0	7,0	7,0

Vatten och avlopp index	82	82	83	83
...dricksvattnet i din kommun?	8,7	8,7	8,9	8,6
...din kommuns vattenförsörjning?	8,6	8,7	8,7	8,5
...din kommuns avloppssystem?	8,2	8,4	8,3	8,3

Bilaga 2 - VA

Hållbarhetsindex (HBI)

Hållbarhetsindex (HBI) är en modell som redovisar statusen i VA-verksamheten. Varje delområde utvärderas med hjälp av ett antal frågor och nyckeltal. HBI syftar till att förbättra och prioritera viktiga områden och stödjer det långsiktiga arbetet då HBI:s planeringshorisont är 5–10 år.

HBI 2016—2020

	Hållbara tjänster för brukare						Miljömässig hållbarhet				Hållbara resurser			
	Th	Tv	Tl	Tp	Ta	Tn	Tk	Mr	Me	Mm	Mv	Rs	Rd	Rk
	Hälsomässigt säkert vatten	Vattenkvalitet	Leveranssäkerhet	VA-planering	Klimatanpassning och översämningssäkerhet	Nöjda brukare	Kommunikation	Hushållning med ändliga resurser	Hushållning med energi	Miljökrav	Vattentillgång	VA-anläggningens status	Driftstabilitet	Personalresurser och kompetens
2016	1	2	3	2	3	1	2	2	1	1	2	3	3	3
2017	1	2	3	2	3	1	2	2	1	1	2	3	3	2
2018	1	2	3	2	2	1	2	2	1	1	2	2	2	2
2019	1	2	3	2	2	1	2	2	1	2	1	2	2	2
2020	1	2	3	2	2	1	2	2	1	2	1	3	2	2

Kommentarer HBI

Några av de viktigaste aktiviteterna som Nacka vatten och avfall genomför är:

- Samverkan med Nacka kommun för att säkra tillgång till nödvatten. Bland annat sker en prioritering av samhällsviktiga funktioner och arbete med nödvattenplanen.
- Framtagande av strategi för översämningssäker höjdsättning vid nybyggnad.
- Framtagande av en reinvesteringsplan för att säkerställa driftinstruktioner, säkerhet och reservkraft för de mest eftersatta anläggningarna.
- Säkerställande att den planerade reinvesteringstakten av ledningsnätet efterlevs.
- Utvärdering av Asset management (Tillgångsförvaltning) för att säkerställa ett systematiskt arbete kring drift och underhåll av anläggningar

Arbetet under 2020 har medfört att samma status som föregående år bibehålls undantaget delområde VA-anläggningens status, vilket beror på Stockholm Vatten och Avfall och Käppalas omfattande investeringsbehov i sina avloppsreningsverk. Delområde *Leveranssäkerhet* kvarstår på röd nivå eftersom nödvattenplanen ej är färdig och Stockholm Vatten och Avfall har angett att deras vattenproduktion närmar sig ett kapacitetstak.

Utvalda nyckeltal från VASS, jämförelsekommuner

Statistikuppgifter hämtade från Svenskt Vattens statistiksystem VASS

	Nacka		Tyresö	Danderyd	Sollentuna	Solna	Täby
	2020	2019	2020	2020	2020	2020	2020
Antal invånare i kommunen	106 505	105 189	48 678	32 712	73 980	83 162	72 834
Antal anslutna personer till det allmänna vattenledningsnätet i kommunen	103 310	102 033	45 989	32 712	73 980	83 182	72 384
Anläggningsavgift för typhus A (enbostadshus, t.ex. villa), kr	190 679	190 679	194 684	233 078	154 775	177 550	154 150
Anläggningsavgift för typhus B (flerbostadshus med 15 lägenheter), kr	896 545	896 545	600 364	428 413	510 025	1 140 050	838 400
Total årskostnad för typhus A (enbostadshus, t.ex. villa), kr	6 803	6 803	7 859	7 578	5 613	3 246	4 638
Total årskostnad för typhus B (flerbostadshus med 15 lägenheter), kr	70 791	70 791	76 276	40 569	55 680	24 667	48 996
Elförbrukning för vattenledningsnät, kWh	1 674 314	1 366 336	193 685	129 520	80 000	i.u.	i.u.
Elförbrukning för avloppsledningsnät, kWh	1 946 397	2 720 428	1 116 128	434 306	448 064	345 870	500 000
Bräddning från avloppssystem - ledningsnät, m ³	781	12 323	151	i.u.	0	26	300
Mätt eller uppskattad vattenförbrukning som ej debiterats, m ³	120 000	120 000	2 570	20 000	10 000	59 679	1 017 145
Avledd mängd avloppsvatten till annan kommun eller bolag, m ³	10 547 671	11 326 200	3 891 016	6 188 000	7 000 000	8 717 200	6 281 207
Debiterad avloppsmängd inom den egna kommunen, m ³	6 075 782	6 620 481	2 569 216	2 189 958	4 806 311	6 325 637	3 984 243
Antal kemiska undersökningar på dricksvatten. Råvatten ingår ej	131	132	50	47	94	68	64
Antal kemiska undersökningar på dricksvatten som bedömts tjänligt med anm.	1	5	0	1	0	4	2
Antal rörbrott/vattenläckor på vattenledningsnätet	22	28	13	15	11	2	13
Antal rörbrott/vattenläckor på serviser	20	26	8	14	2	0	3
Antal stopp på spillvattenförande ledningar	14	10	22	15	19	1	14
Antal stopp i spillvattenförande serviser	8	10	12	14	19	0	12
Antal rörbrott på tryckavloppsledningar och LTA-ledningar	0	1	0	1	0	0	0